

[Undervisningsministeren.]

lig undervisning på områder, hvor de har særlige vanskeligheder, idet dette efter ministeriets opfattelse ville være en administrativ omgåelse af lovgivningsmagtens hensigt med indførelse af udelt undervisning.

Anvender man deletimer, må klassen således deles op efter andre kriterier end evner og standpunkt, og de forskelle, der er elevernes forudsætninger, må tilgodeses gennem en individualisering af undervisningen.

Af Bertel Haarder (V) til finansministeren (10/3 77):

»Kan ministeren give et forsigtigt skøn over de udgiftsstigninger, der i de kommende år vil blive følgen af, at statens forholdsvis unge personale får en højere gennemsnitlig anciennitet (tjenestealder) og dermed højere løn?«

(Spm. nr. 24).

Begrundelse.

I bekymringen over det offentliges stigende pensionsbyrder har man i debatten ganske overset, at det offentliges aflønning efter anciennitet (tjenestealder) i de kommende år vil udløse stigende lønudgifter, selv om personaleforbruget og lønsatsen holdes konstant. Når man f. eks. på universiteterne beklager sig over den forskerpukkel, der er resultatet af, at de fleste universitetslærere er blevet ansat i perioden 1965-75, så kan man med sikkerhed forudsige, at lærernes gennemsnitlige tjenestealder vil stige kraftigt de kommende år. Spørgsmålet tilsigter at få belyst virkningerne heraf på de statslige og eventuelt de kommunale udgifter, eventuelt med henblik på overvejelser omkring hensigtsmæssigheden af anciennitetsprincippets bevarelse i den nuværende udstrækning.

Finansminister *Heinesens svar* (17/3 77):

1. I en række af de aftaler og overenskomster, der er indgået mellem staten og personaleorganisationerne, er der en mulighed for, at nogle af de ansatte eller alle i gruppen kan oppebære anciennitetstillæg. Reglerne om erhvervelse af lønanciennitet er meget forskellige i de enkelte aftaler og overenskomster.

2. De udgifter, som lønanciennitetssystemet medfører for staten, afhænger – foruden af lønpolitikken – meget af den førte personalepolitik.

I en stationær personaleomsætningssituation, hvor (1) nyansættelser kun sker i et omfang, som svarer til antallet af afgåede på grund af alder, (2) nyansatte indplaceres på begyndelsesløntrinnet samt (3) det bestående personale fordeler sig jævnt på de enkelte løntrin, vil der kun forekomme anciennitetsbestemte udgiftsstigninger, såfremt der sker en forhøjelse af de enkelte anciennitetstillægs størrelse målt i forhold til grund- eller skalalønnen.

Sker der en nettotilvækst i antallet af statsansatte, f. eks. som følge af beslutninger om aktivitetsforøgelse, vil der under opretholdelse af de øvrige forudsætninger, som er nævnt ovenfor, ske et fald i anciennitetstillægssummen målt i forhold til den totale lønsum. Omvendt gælder, under de samme forudsætninger som i det foregående eksempel, at såfremt der indtræder en nettoafvandring fra den statslige sektor, f. eks. som følge af ansættelsesstop, vil anciennitetstillæggene vokse i relation til den samlede lønsum.

De ovenstående generelle bemærkninger har ikke alene gyldighed for det statslige, men også for det private arbejdsmarked. På baggrund af de tal om lønudviklingen på det private arbejdsmarked, som er fremkommet siden den økonomiske tilbagegang satte ind, tyder meget på, at den forøgede arbejdsledelse især har påvirket de yngre aldersgrupper og herved bidraget til, at anciennitetstillægssummen er blevet relativt større, hvilket atter har påvirket den gennemsnitlige timefortjeneste.

3. Det statistiske materiale, der er til rådighed, gør det ikke muligt at foretage en opgørelse over, hvilke samlede anciennitetsbestemte udgifter der inden for de kommende år skal udredes af staten. Selv om det nødvendige statistiske materiale forelå, ville blot et forsigtigt skøn alligevel være forbundet med en høj grad af usikkerhed.

Som forholdene har været de seneste år, vil der med uændrede retningslinier – som anført i begrundelsen for spørgsmålet – på enkelte områder som f. eks. universiteterne kunne konstateres stigende anciennitetsbestemte udgifter i de kommende år. Heroverfor står imidlertid, at der som følge af ændringer i beslutningerne om aktivitetsniveauet i andre dele af den statslige sektor for mange år siden vil kunne konstateres en modsat rettet tendens. Denne udvikling har været udtalt i f. eks. statsbanerne og i politiet gennem en årrække, hvor personalets gennemsnitsalder er væsentlig højere end gen-